

โครงการประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง มาตรฐานสากล

วิธีการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA

(Standard operating procedure for DXA)

1. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันนี้ประชากรส่วนใหญ่จะมีอายุที่ยืนยาวขึ้น มีผลให้มีประชากรกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประชากรกลุ่มนี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคกระดูกพรุน (Osteoporosis) สูง

ภาวะกระดูกพรุนนี้เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญ เพราะเมื่อเกิดภาวะกระดูกพรุนแล้วก็จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดกระดูกหักและภาวะทุพพลภาพตามมาสูงขึ้น การป้องกันภาวะดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญ และภาวะกระดูกพรุนก็พบมากทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ต้องมีส่วนร่วมในการป้องกันเพื่อลดภาวะกระดูกพรุน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้แก่ประชากรของประเทศ และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผู้ป่วยในกรณีที่มีกระดูกหักเกิดขึ้นแล้ว เพื่อลดภาวะทุพพลภาพที่จะเกิดตามมา รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาด้วย

การป้องกันที่ดีที่สุด คือ การวินิจฉัยภาวะกระดูกพรุนให้ได้เร็วที่สุดตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่เกิดภาวะนี้มักจะไม่มีอาการหรืออาการแสดงให้เห็น การวินิจฉัยหรือตรวจคัดกรองภาวะกระดูกพรุนซึ่งมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน คือ การตรวจความหนาแน่นของกระดูก (Bone Mineral Density, BMD) ด้วยเครื่องวัดความหนาแน่นของกระดูกโดยใช้รังสีเอกซ์สองค่าพลังงาน (Dual Energy X-ray Absorptiometry, DXA)

หน่วยเวชศาสตร์นิวเคลียร์ ภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ที่มีพันธกิจหลักทางการศึกษาวิจัย และเป็นผู้นำทางด้านสาธารณสุขของประเทศ ได้เล็งเห็นปัญหาและความสำคัญของภาวะกระดูกพรุนดังกล่าวแล้ว จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “มาตรฐานสากลวิธีการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA” ขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสดทวนความรู้เดิมและได้รับความรู้ความเข้าใจในวิทยาการใหม่ๆ รวมทั้งเทคนิคการใช้เครื่อง DXA และการจัดทำผู้ป่วยสำหรับการตรวจหาความหนาแน่นของกระดูกในส่วนต่างๆ ที่ถูกต้องได้มาตรฐานในระดับสากล

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะกระดูกพรุน (Osteoporosis) โดยเฉพาะวิทยาการใหม่ๆ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA รวมทั้งการจัดทำผู้ป่วยและการแปลผลการตรวจที่เป็นมาตรฐานสากล
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA ได้
4. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมให้ทันเทคโนโลยีของเครื่อง DXA รุ่นปัจจุบัน และเพื่อพัฒนางานบริการผู้ป่วยในการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA ให้ได้มาตรฐานสากล
5. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งปัญหาที่พบจากกรณีศึกษาต่างๆ

3. วิธีดำเนินการ

1. บรรยายทางวิชาการ โดยแพทย์และนักรังสีการแพทย์ที่ได้รับการรับรองจาก ISCD
2. ฝึกปฏิบัติการตรวจจริงกับผู้ป่วยด้วยเครื่อง DXA จากบริษัทผู้ผลิตชั้นนำ สองยี่ห้อ คือ GE Lunar และ Hologic
3. สอบทฤษฎีและปฏิบัติ
ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นสามารถดูได้จากหัวข้อในตารางการประชุมวิชาการ

4. การลงทะเบียน

ค่าลงทะเบียนท่านละ 2,500 บาท

5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แพทย์ประจำบ้าน, แพทย์ผู้สนใจ, นักรังสีการแพทย์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักรังสีการแพทย์

รวมจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 50 คน

6. ระยะเวลาฝึกอบรม (วัน เวลา และสถานที่ในการฝึกอบรม)

วันที่ 17 กันยายน 2553 เวลา 8.30 – 16.30 น. ณ หน่วยเวชศาสตร์นิวเคลียร์
ภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

7. วิทยากร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนิกา ศรีธรา (วิทยากรบรรยาย)
2. นางสาวศศิวิมล พรหมมา (วิทยากรบรรยาย และปฏิบัติ)
3. นางสาวกนกอร ภู่นาค (วิทยากรบรรยาย และปฏิบัติ)
4. นางสาวศศิธร อำนวยวัตถากร (วิทยากรปฏิบัติ)
5. นางสาวสุชาวดี มุสิกรัตน์ (วิทยากรปฏิบัติ)

8. การประเมินผล

1. สอบ (ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ)
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับการอบรม
 - 2.1 ไปประเมินผล
 - 2.2 การสังเกต ความสนใจและความร่วมมือของผู้เข้ารับการอบรม
 - 2.3 การซักถามผู้เข้าร่วมการอบรม

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะกระดูกพรุน (Osteoporosis) ได้เป็นอย่างดี
2. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการตรวจความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง DXA รวมทั้งการจัดทำผู้ป่วยและการแปลผลการตรวจที่เป็นมาตรฐานสากลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับงานบริการผู้ป่วยของตนเองได้ตามมาตรฐานการบริการสากล
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปพัฒนางานประจำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป
5. ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวาง

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. รองศาสตราจารย์ศรีนธรา สิงหรา ณ อยุธยา ประธานโครงการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนิกา ศรีธรา ประธานวิชาการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิรวัดน์ อุตตะมกุล กรรมการ
4. อาจารย์แพทย์หญิงอาภากร วัฒนฤกษ์ กรรมการ

ผู้ประสานงานโครงการ

หน่วยเวชศาสตร์นิวเคลียร์ ภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 02-201-1157 ต่อ 111 , 123

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนิกา ศรีธรา ประธานวิชาการ
2. นางสาวศศิวิมล พรหมมา อนุกรรมการ
3. นางสาวศศิธร อำนวยวิธานกร อนุกรรมการ
4. นางสาวรัตนภรณ์ เท็งขุนทด อนุกรรมการ
5. นางประภาศรี พิวกเกลี้ยง อนุกรรมการ
6. นางพัชรวัลย์ อ้นรุ่ง อนุกรรมการ
7. นางสาวอรุณ เทียงแท้ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 02-2012241 , 02-201-1243

1. นางวารีย์ อัสวเสนา อนุกรรมการและเลขานุการ
2. นางพิมพ์ลา ขาวขำ อนุกรรมการ
3. นางศกุนตลา รังสีโย อนุกรรมการ